

Læring og trivsel for alle

Strategi for inklusion i Rudersdal Kommune

RUDERSDAL
KOMMUNE

Indhold

Hvorfor en ny strategi for inklusion?	3
Rudersdals børnesyn	4
Sådan forstår vi inklusion	6
Mål	9
Det vil vi gøre – to veje mod målet	10
Fra strategi til virkelighed	11

Hvorfor en ny strategi for inklusion?

Rudersdal Kommune er som mange andre kommuner udfordret af en stigning af børn og unge i mistrivsel og ofte med en psykiatrisk diagnose. Der ses et øget pres på specialiserede indsatser og et behov for at udvikle nye kompetencer og indsatser.

Ny forskning og lovgivning har skabt et behov for at styrke den tætte inddragelse af børn og forældre, samt at styrke den tværfaglige viden og kompetencer i hverdagen med børn og unge.

Rudersdal Kommunes "Sårbare Børn- og Ungeudvalg" har arbejdet med disse udfordringer. Udvalget har som en af sine anbefalinger anmodet om en ny inklusionsstrategi, der skal kunne ses og mærkes i dagtilbud og skoler hos børn, forældre og medarbejdere.

Udvalget anerkender, at der arbejdes dygtigt hver dag i dagtilbud og skoler med at skabe de bedste rammer for alle børn og unge. Der er lagt stor vægt på at følge udvikling og forskning tæt og styrke kapacitetsopbygning og kompetenceudvikling.

Samtidig ønsker udvalget, at inklusion i Rudersdal er og skal være kendetegnet ved, at alle børn oplever at være en del af fællesskabet.

Børnenes og forældrenes stemme er afgørende for at lykkes med god inklusion. Derfor skal dialogen med dem styrkes, så viden, ressourcer og potentialer kommer i spil.

Udvalget anerkender, at der ikke er snup-tagsløsninger i arbejdet med inklusion. Det er en svær opgave, som ingen kan stå alene med, og som kræver både særlige kompetencer og et stærkt samarbejde på tværs.

Gode løsninger skal findes i fællesskab - når alle fagligheder arbejder tæt sammen med forældre og børn om det gode børneliv.

"Læring og trivsel for alle" skal med sit børnesyn, en fælles forståelse og nye mål vise retningen for arbejdet med inklusion i Rudersdal Kommune.

Rudersdals børnesyn

Rudersdal Kommunes Børne- og ungepolitik er det fælles børnesyn, der sætter retningen for indsatser på hele børne- og ungeområdet.

Børne- og ungepolitik

Børne- og ungepolitikken siger, "at alle børn og unge skal lære mere og trives bedre. Færre børn skal mistrives, og alle skal være aktive deltagere i fællesskaber"¹.

Ambitionen er, "at kommunens dagtilbud, skoler og fritids- og kulturtilbud, i tæt samspil med børnene og deres forældre, skal give børn og unge de bedst tænkelige muligheder for et givende, aktivt og meningsfuldt liv, hvor nysgerrighed, demokratisk dannelse og respekt for andre skal gøre børn og unge til deltagere i en globaliseret verden".²

Børnesynet bygger på FN's Børnekonvention³.

Det betyder:

- at alle børn og unge har ret til medinddragelse og medbestemmelse i forhold, der angår dem
- at alle børn og unge har ret til deltagelse i fællesskaber
- at vi tager udgangspunkt i et børneperspektiv og bestræber os på at se med børn og unge samt understøtte deres muligheder for at udtrykke sig
- at alle børn og unge er aktive medskabere af deres egen læring og hverdagsliv i et læringsmiljø og fællesskab, som vi har ansvaret for at rammesætte og organisere

I Rudersdal tror vi på, at alle børn og unge gør det godt, når de kan, og de skal mødes med tillid, anerkendelse og klare forventninger til, at netop deres ressourcer og potentialer kan og skal udvikles gennem hele deres børne- og ungeliv.

Med børnesynet er det opgaven på tværs af fagligheder at skabe de betingelser, der sikrer, at alle børn og unge får mulighed for at trives og lære i stærke fællesskaber, så tæt på en almindelig hverdag som muligt.

Læringsmiljøer og fællesskaber for alle børn

Børn er i mange fællesskaber i deres hverdag, og både læring, sociale og personlige kompetencer udvikles sammen med andre. Fællesskaber danner derfor rammen om al læring, udvikling og dannelse; og barnet indgår i fællesskaber i både dagtilbud, skoler, kultur- og fritids- og familielivet.

Trivsel og læring for alle børn er et fælles ansvar for alle omkring børnene, der bidrager til det gode børneliv, og sikrer det bedste afsæt til en ungdomsuddannelse og det senere voksenliv.

Børn og unge skal se sig selv som betydningsfulde deltagere i fællesskaber, hvor forskellighed ses som en styrke.

Alle børn skal møde et læringsmiljø med udfordringer, der gør, at de kan udvikle deres potentiale bedst muligt. Alle skal der-

for møde høje forventninger og tilpas udfordringer, der udvikler deres nysgerrighed, selvstændighed og lyst til læring, så de får et godt fundament til et aktivt medborgerskab, uddannelse og beskæftigelse.

Bedre dialog og inddragelse af børn og forældre

Den samlede indsats lykkes bedst, når den også tager udgangspunkt i barnets, den unges og forældrenes viden, ressourcer og potentialer.

Rudersdal Kommune vil fremme en endnu stærkere og mere systematisk dialog med børn og unge, forældre og netværk.

¹ Børne- og unge politik i Rudersdal Kommune

² Børne- og unge politik i Rudersdal Kommune

³ Her henvises særligt til artikel 12

Sådan forstår vi inklusion

Børnesynet har betydning for den måde Rudersdal Kommune taler om og arbejder med inklusion. Vi forstår inklusion på fire måder, som er udviklet af internationale og danske forskere.⁴

Fysisk inklusion - barnets muligheder for at kunne være fysisk til stede i læringsmiljøet som fx indretning af læringsmiljøet, fysisk, digitalt mv.

Social inklusion - at barnet kan deltage aktivt i det tætte sociale samspil i fællesskabet.

Faglig og læringsmæssig inklusion - at barnet kan udvikle sig og lære i og med fællesskabet, så de pædagogiske aktiviteter muliggør alle børns deltagelse i læringsaktiviteterne

Psykisk inklusion - barnet skal opleve at være en del af fællesskabet; at blive værdsat, anerkendt og respekteret som et ligeværdigt medlem af fællesskabet, så barnet udvikler et positivt selvbillede, selvtillid, selvrespekt og selvværd.

Opgaven med inklusion sker ved at udvikle et miljø omkring børn og unge, hvor læring og samspillet i fællesskabet tager hensyn til de forskellige forudsætninger og behov, der er i den enkelte børnegruppe eller klasse.

Fokus skal være på, at alle børn inviteres indenfor, som ligeværdige deltagere i fællesskabet. Der skal være en særlig opmærksomhed på overgange ind i nye fællesskaber, når børn starter i dagtilbud eller i skole.

Indsatser med børn og forældre

I arbejdet med børne- og læringsmiljøer arbejdes ud fra forebyggende, foregribende og indgribende indsatser.

For alle tre indsatser gælder, at barnets/ børnenes perspektiv skal indgå og kvalificere indsatserne, ligesom samarbejdet med forældrene er centralt.

Der lægges vægt på, at indsatser målrettet et eller få børn så vidt muligt skal ske forebyggende eller foregribende og at der er nem tilgængelighed til viden og metoder fra forskellige fagligheder i både det almene og specialiserede.

I arbejdet med inkluderende børne- og læringsmiljø arbejdes med udgangspunkt i at styrke den generelle indsats for hele fællesskabet, og for at mindske nødvendigheden for indgribende indsatser. Endvidere ud fra en bevægelse mod, at de indgribende indsatser bliver en del af den foregribende og forebyggende indsats for hele børnegruppen.

Forebyggende - indsatser for alle børn i fællesskabet

Indsatser iværksættes som udgangspunkt i det samlede fællesskab. Alle børn kan have glæde af fælles struktur og forudsigelighed. For børn, der har særlige behov, kan en tydelig struktur, brug af billeder og andre redskaber understøtte i den almindelige hverdag.

Foregribende - indsatser målrettet en bestemt gruppe af børn

Der kan være behov for at supplere med særlige indsatser for børn, der viser tegn på faldende trivsel, eller er i risiko for ikke at opleve sig som en del af fællesskabet.

Indgribende - indsatser rettet specifikt mod et enkelt barn

Der er fortsat behov for indsatser målrettet enkelte børns specifikke behov, hvor det tætte samarbejde med forældre og netværk er helt afgørende. Der er fokus på helhedsorienterede løsninger, der medtænker barnet i sit læringsmiljø, i fritiden, i familien mv.

⁴ Kendt som Manchester-definitionen, og i Danmark videreudviklet af Lars Qvortrup, Rasmus Alenkær, Tine Basse Fisker mfl.

Nye mål

”Læring og trivsel for alle” skal blive til virkelighed med afsæt i Rudersdals børnesyn og to overordnede mål:

- Læringsmiljøer og fællesskaber for alle børn
- Inddragelse af børn og forældres perspektiver.

Målene er udpeget af Sårbare Børn- og Ungeudvalget sammen med ledere fra børne- og ungeområdet. De tager udgangspunkt i den nyeste forskning på området, evidensbaserede metoder og gode praksiserfaringer fra både Rudersdal og andre kommuner.

Mål 1: Udviklende læringsmiljøer og fællesskaber for alle børn

Børn skal være i deres fællesskaber, så tæt på en almindelig hverdag som muligt.

Praksis skal være, at læringsmiljøet og fællesskabet justeres for at tilgodese de forskellige forudsætninger og behov, der er i den enkelte børnegruppe.

Det betyder, at alle voksne omkring børnene har ansvar for at undersøge løsninger, der i størst mulig udstrækning sker som en forebyggende indsats i fællesskabet, som både tilgodeser de enkelte børns behov, og på samme tid kommer hele børnegruppen til gode.

Det er et fælles ansvar, at der indgår viden, kompetencer og indsatser fra både det almene og det specialiserede område i udviklingen af læringsmiljø og fællesskab for alle børn.

Mål 2: Inddragelse af børn og forældre

Rudersdal Kommune vil fremme en endnu stærkere og mere systematisk dialog med børn og unge, forældre og netværk.

Det skal være en praksis, hvor børn og forældre ses som aktive medspillere og inddrages i samarbejdet om udfordringer og løsninger i hverdagen.

Det skyldes, at forskning og erfaring peger på, at den samlede indsats lykkes bedst, når den også tager udgangspunkt i barnets, den unges og forældrenes viden, ressourcer og potentialer.

Børn har vigtig viden, som kan bidrage til at kvalificere indsatser og gode løsninger.

En bekymring omkring et barn, en børnegruppe eller en classes trivsel og læring skal således medtænke både børns og forældres perspektiv, så indsatsen opleves relevant for børnene og de voksne omkring børnene.

Det vil vi gøre

– to veje mod målene

De to nye mål betyder, at arbejdet med inklusion skal være en fælles opgaveløsning på tværs af organisationen, og at der er et fælles og lige ansvar for alle børn og unges læring, trivsel og udvikling.

Fælles opgaveløsning - på tværs af organisationen

Hele Rudersdal Kommune skal understøtte mulighederne for at lave fleksible, sammenhængende forløb med nødvendige faglige bidrag på tværs af kommunen, og i det frivillige kultur-, fritids- og foreningsliv.

Det er afgørende at styrke den lokale, praksisnære ledelse i at udfolde forskellige faglige perspektiver. Komplekse problemstillinger kalder på tværprofessionelle løsninger i et tæt samarbejde med forældrene, hvor alle har ansvar for at finde gode løsninger ud fra en samlet viden.

Ingen medarbejdere skal stå alene, hvis der er bekymring for et barn. Gode løsninger på komplekse problemstillinger findes i fællesskab, hvor alle fagligheder arbejder tæt sammen med forældre og børn.

Det skal være nemt at få hjælp

Forældre og medarbejdere skal have nem tilgængelighed til redskaber, viden og metoder, der kan hjælpe børn i deres fællesskab.

Opgaven med at skabe trivsel og læring for børn med mange forskellige forudsætninger og behov, kalder på en bred vifte af tilgængelige strategier, metoder og værktøjer mv.

Det er et fælles ansvar, at al viden bringes i spil ved en styrket brug af samarbejdsformer, hvor der samarbejdes om at udvikle ny praksis og nye tilbud. Det kan være nye lokale tilbud som Co-Teaching eller gruppeordninger.

Der skal fortsat være kapacitetsopbygning, ressourcer skal organiseres lokalt, og nem tilgængelig specialviden skal kunne trækkes ind.

Det er afgørende at følge det enkelte barns udvikling og trivsel tæt; ligesom der skal være fokus på data, der følger praksis og den generelle udvikling.

Fra strategi til virkelighed

Den nye inklusionsstrategi skal være en ramme om arbejdet med inklusion i Rudersdal Kommune.

Det betyder, at forvaltning, bestyrelser, skoler og dagtilbud skal arbejde med at gøre strategien til virkelighed, så den skaber en markant forskel.

Inklusionsstrategien respekterer den store faglighed og energi, der udfoldes i dagtilbud og skoler hos børn, forældre og medarbejdere. Derfor skal strategien omsættes til kendetegn, der giver mening i hverdagen for alle involverede.

Det skal gøres med en grundig involverende proces, hvor både den lokale faglighed samt

børne- og forældrestemmen høres. Lederen i de enkelte dagtilbud og skoler står i spidsen for denne proces.

Forvaltningen vil understøtte det lokale arbejde på skoler og dagtilbud. "Læring og trivsel" er forankret i Børne- og Skoleudvalget, der også vil få forelagt opfølgning og evaluering.

RUDERSDAL KOMMUNE

BØRN OG FAMILIE

Stationsvej 36

3460 Birkerød

Telefon 4611 0000